

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGÔ THỊ HIỀN

**TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC 10 TẠI TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG PHỦ THÔNG
TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGÔ THỊ HIỀN

**TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC SINH HỌC 10 TẠI TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG PHỦ THÔNG
TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Sinh học

Mã số: 8140111

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hà Văn Dũng

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của tôi, không sao chép của bất kỳ ai.

Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố trong bất kì công trình nào.

Các trích dẫn về bảng biểu, kết quả nghiên cứu của các tác giả khác, các tài liệu tham khảo trong luận văn đều có nguồn gốc rõ ràng.

Tôi xin chịu mọi trách nhiệm về đề tài nghiên cứu của mình!

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Ngô Thị Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, em xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS.Hà Văn Dũng, người đã trực tiếp hướng dẫn, tận tình chỉ bảo em trong suốt quá trình thực hiện luận văn này.

Em xin chân thành cảm ơn các Thầy giáo, Cô giáo trong bộ môn Lý luận và Phương pháp dạy học Sinh học cũng như trong khoa Sinh học trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giúp đỡ, truyền dạy những kiến thức quý báu, tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Xin gửi lời cảm ơn tới Ban Giám hiệu, các thầy cô giáo và các em học sinh trường THPT Phú Thông, huyện Bạch Thông, tỉnh Bắc Kạn đã trao đổi, cung cấp thông tin tư liệu, tạo điều kiện cho tôi tiến hành điều tra, nghiên cứu và thực nghiệm sư phạm.

Cuối cùng, xin chân thành cảm ơn gia đình và bạn bè đã động viên, khích lệ tôi vượt qua khó khăn để hoàn thành luận văn này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng vì thời gian có hạn nên luận văn không thể tránh khỏi thiếu sót, tác giả kính mong được sự góp ý của các Thầy Cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Ngô Thị Hiền

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng và hình.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	4
3. Đối tượng, khách thể nghiên cứu	4
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
5. Giới hạn nghiên cứu	5
6. Giả thuyết khoa học	5
7. Phương pháp nghiên cứu	5
8. Đóng góp của luận văn	6
9. Cấu trúc luận văn.....	6
NỘI DUNG	7
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG ...	7
1.1. Tình hình nghiên cứu về hoạt động trải nghiệm trong nhà trường phổ thông	7
1.1.1. Trên thế giới	7
1.1.2. Ở Việt Nam.....	8
1.2. Một số vấn đề chung về hoạt động trải nghiệm	12
1.2.1. Một số khái niệm cơ bản	12
1.2.2. Bản chất của hoạt động trải nghiệm	15
1.2.3. Đặc điểm của hoạt động trải nghiệm.....	21

1.2.4. Mục tiêu của hoạt động trải nghiệm.....	21
1.2.5. Nội dung chương trình hoạt động trải nghiệm.....	22
1.2.6. Căn cứ xác định nội dung hoạt động trải nghiệm.....	24
1.2.7. Chương trình hoạt động trải nghiệm.....	24
1.2.8. Hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm.....	28
1.2.9. Vai trò của hoạt động trải nghiệm trong nhà trường phổ thông.....	28
1.3. Đặc điểm của cuộc thi.....	31
1.4. Thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh trường THPT Phủ Thông tỉnh Bắc Kạn.....	33
1.4.1. Mục đích điều tra.....	33
1.4.2. Phương pháp điều tra.....	34
1.4.3. Đối tượng điều tra.....	34
1.4.4. Kết quả điều tra.....	34
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	37
Chương 2: THIẾT KẾ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO HỌC SINH TRONG DẠY HỌC SINH HỌC 10 TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG PHỦ THÔNG TỈNH BẮC KẠN.....	38
2.1. Đặc điểm cấu trúc nội dung và các thành phần kiến thức cơ bản trong chương trình Sinh học 10.....	38
2.1.1. Đặc điểm cấu trúc nội dung chương trình sinh học 10.....	38
2.1.2. Các thành phần kiến thức cơ bản của chương trình Sinh học 10.....	40
2.2. Kế hoạch tổ chức cuộc thi trong dạy học Sinh học 10.....	42
2.2.1. Quy trình lập kế hoạch tổ chức cuộc thi.....	42
2.2.2. Bản kế hoạch tổ chức cuộc thi trong dạy học Sinh học 10.....	44
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	65
Chương 3: KIỂM NGHIỆM VÀ ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM MÔN SINH HỌC 10 Ở TRƯỜNG THPT PHỦ THÔNG.....	66
3.1. Mục đích kiểm nghiệm.....	66

3.2. Đối tượng và phương pháp kiểm nghiệm.....	66
3.3. Kế hoạch thực nghiệm sư phạm	67
3.4. Những thuận lợi và khó khăn trong quá trình thực nghiệm sư phạm	71
3.4.1. Những thuận lợi trong thực nghiệm sư phạm.....	71
3.4.2. Những khó khăn trong quá trình thực nghiệm	71
3.5. Kết quả kiểm nghiệm.....	72
3.5.1. Hình ảnh tổ chức cuộc thi trong dạy học Sinh học 10	72
3.5.2. Kết quả hoạt động trải nghiệm môn Sinh học 10.....	73
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	81
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	84
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
1.	ĐC	Đối chứng
2.	GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
3.	GV	Giáo viên
4.	HĐGD	Hoạt động giáo dục
5.	HĐTN	Hoạt động trải nghiệm
6.	HS	Học sinh
7.	PPDH	Phương pháp dạy học
8.	SGK	Sách giáo khoa
9.	THCS	Trung học cơ sở
10.	THPT	Trung học phổ thông
11.	VSV	Vi sinh vật

DANH MỤC CÁC BẢNG VÀ HÌNH

	Trang
Bảng 1.1. So sánh môn học và hoạt động trải nghiệm	16
Bảng 1.2. So sánh hoạt động trải nghiệm với hoạt động ngoài giờ lên lớp	18
Bảng 1.3. Gợi ý một số chủ đề HĐTN trong chương trình giáo dục	26
Bảng 1.4. Hình thức tổ chức hoạt động trải nghiệm	28
Bảng 2.1. Phân loại thành phần kiến thức cơ bản Sinh học 10	40
Bảng 3.1. Tần suất điểm kiểm tra	74
Bảng 3.2. Kiểm định \bar{X} điểm kiểm tra	75
Bảng 3.3. Phân tích phương sai điểm kiểm tra	76
Bảng 3.4. Đánh giá tầm quan trọng của hoạt động trải nghiệm cuộc thi (%) ...	77
Bảng 3.5. Kết quả thực hiện các kỹ năng hoạt động trải nghiệm	78
Hình 3.1. Biểu đồ tần suất điểm kiểm tra	74

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Xuất phát từ yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay

Đất nước ta đã và đang trên đà phát triển công nghiệp hóa hiện đại hóa, vấn đề chất lượng nguồn lực con người là vấn đề rất cần được quan tâm. Đổi mới phương pháp giảng dạy là một trong những yêu cầu cấp thiết đối với ngành giáo dục nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, là sự sống còn của mỗi cơ sở đào tạo.

Phương pháp giảng dạy là yếu tố quan trọng và ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng đào tạo. Một phương pháp giảng dạy khoa học, phù hợp sẽ tạo điều kiện để giáo viên, và người học phát huy hết khả năng của mình trong việc truyền đạt, lĩnh hội kiến thức và phát triển tư duy. Một phương pháp giảng dạy khoa học sẽ làm thay đổi vai trò của người thầy đồng thời tạo nên sự hứng thú, say mê và sáng tạo của người học.

Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo nêu rõ: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, KN của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, KN, phát triển NL. Chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy và học” [1].

1.2. Xuất phát từ đặc điểm của hoạt động trải nghiệm ở trường phổ thông

Giáo dục hiện đại chuyển từ chương trình tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực (NL) là một xu hướng tất yếu đem lại hiệu quả cao trong giáo dục nhưng cũng đòi hỏi cả người dạy và người học đều phải thay đổi cách dạy, cách học. Giáo dục trải nghiệm là một triết lý giáo dục mô tả các quá trình xảy ra